

เฮือนแม่คำเปง

แม่คำเปงเกิดที่เมืองน่าน เมื่อ 100 ปีมาแล้ว เป็นลูกพ่อค้าช้างชาวพม่า(บางสายบอกว่าเป็นกะเหรี่ยง จากปางมะพร้าว บางสายก็บอกว่าเป็นไทยใหญ่) ผสมกับแม่หญิงจากฝั่งลาว แม่คำเปงแต่งงานกับคุณพ่อ อรรถ อภิสุข เป็นคนทำเรืออยุธยา

คุณพ่ออรรถ มาอยู่เมืองน่าน เพื่อปราบปรามไข้มาเลเรีย ตามราชการกระทรวงสาธารณสุข คุณพ่อ ตระเวนไปทั่วเมืองน่านที่เป็นป่าเขา แต่ครั้งโน้น พันตืดที่ตามบ้านทุกหลังคาในจังหวัดน่าน จับยุงในป่า ไปวิจัยหาเชื้อมาเลเรีย และรักษาชาวบ้านที่เจ็บไข้ได้ป่วย ชาวบ้านรู้จัก หมออรรถ กันทั้งนั้น ตำนานหมออรรถเล่าขานกันมาจนบัดนี้ ในหลายที่หลายแห่ง

ที่บ้านน้ำครกแห่งนี้ หมออรรถ กับเพื่อนหลายคนทั้งที่เป็นคนบ้านน้ำครก และข้าราชการ ช่วยกันพัฒนา สวนส้มขึ้นเป็นแห่งแรก ๆ ในจังหวัดน่าน ความสัมพันธ์ของคุณพ่อกับชาวบ้านน้ำครก มีมายาวนานแต่ ครั้งกระนั้น

ที่ดินแห่งนี้ คุณพ่ออรรถ บอกว่ามีต้นละเียเก่าแก่หลายต้น อายุเกือบ 50 ปี ตอนนั้นเหลืออยู่เพียง 2-3 ต้น เพราะคนรุ่นเราดูแลต้นไม้ไม่ค่อยเป็น แต่ก็ตั้งใจจะเก็บลำไยสีชมพูเก่าแก่เหล่านี้ไว้ ให้นานที่สุด

คนรุ่นพวกเรา (ก่อน 2500) เป็นคนรุ่นแรก ๆ ที่ได้เห็นรถโดยสาร ที่พาคน หมู ไก่ ข้ามภูเขาไปจังหวัดแพร่ หมออรรถมีรถจักรยานี่คันเล็ก ๆ ขับไปแพร่คราหนึ่งใช้เวลา ครึ่งค่อนวัน

น้อย จันทวิภา อภิสุข มาอยู่กับที่จังหวัดน่านตั้งแต่ปี 2514 หลังจากนั้นเราก็เดินทางไปเรียนต่อ ต่างประเทศ และไปทำงานที่กรุงเทพฯ มาจนทุกวันนี้ น้อยก่อตั้งมูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ เมื่อปี 2528 ที่เรียกร้องสิทธิแรงงานให้กับพนักงานบริการในประเทศไทย และน้อยเป็นคนรักเสื้อผ้า เธอสะสมผ้าถุง ผ้าทอ เก่า ๆ ไว้จำนวนหนึ่ง ในจำนวนนั้น มีไม่น้อยที่มีพื้หนู วัชรี เอกพันธ์ เจ้าของร้านจางตระกูล พี่สาวคนโตของเรา เป็นคนให้คำแนะนำ

เราก็อยากให้อเฮือนแม่คำเปงนี้ เก็บผลงานศิลปะการนุ่งห่มของเก่าคนแก่ เอาไว้ให้ได้ดูกัน และได้ผนวกเอาชุดชาวบ้าน ชาวสวนแถวบ้านน้ำครกในวันนี้เอาไว้ด้วย เป็นเรื่องราวเล่าโดยวัตถุศิลปะของชาวบ้าน สามัญชน

ต๋วย (หรือจุ่ม แบบที่เพื่อนเรียก) จุมพล อภิสุข เป็นศิลปินสาขาแสดงสด เดินทางไปแสดงมากกว่า 30 ประเทศทั่วโลก ตั้งแต่ปี 2529 และจัดตั้งเทศกาลศิลปะแสดงสดนานาชาติเอเชียโทเปีย ขึ้นในปี 2541 มีเพื่อนศิลปินหลายรุ่นที่รู้จักคุ้นเคย และมีความคิดอยากพัฒนา ศิลปะแขนงนี้ให้คนรุ่นหลัง ๆ เฮือนแม่คำเปง จึงจะเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ พัฒนาศิลปะร่วมสมัยอีกแขนงหนึ่งด้วย

Mae Kumpaeng House

Mother Kumpaeng was born in Mueng Nan 100 years ago. Her father was an elephant merchant came from Burma (Some said he is Karen from Maehongson, some said he is Tai Yai), her mother was Lao from Mueng Ngern of Xaiyaburi. Mother Kumpaeng married with Father Att Apisuk, he came from Ayudhaya.

Father Att came to Nan to combat Malaria, as a civil servant in Public Health Ministry. He traveled throughout mountains and forests of Nan in the old day. He led his DDT spray team sprayed every single house in Nan, he caught mosquitoes in every forests to studied about the disease, he healed many ill or infected villagers, many people in Nan know Doctor Att, and his legend is told until today in many places.

At Baan Namkrog, father Att and his villager friends, together they helped develop new local orange, which later become Nan's wellknown "Golden Orange". His long relationship with people and the land in Baan Namkrog has been ever since.

This plot of land, father Att said has oldest longan trees in town, many are more than 50 years old. Though today, a few of them left, because our generation do not know how to take good care of trees. But we have determined to try our best to keep this oldest "pink" longan, as long as it can be.

Our generation(1950s) was the first who have seen long distant buses, which carried people, pigs and chickens from Nan to Prae the next province beyond southern mountain. Doctor Att has a small "Willie" jeep which he could drive to Prae, it took nearly one day to reach.

Noi Chantawipa Apisuk came to lived in Nan in 1971, after that we went to studied abroad, and came back to work in Bangkok. Noi founded EMPOWER Foundation in 1985 to advocated for the labour rights of sex workers in Thailand. She loves clothes making, and old fabric. So, she has collected numbers of valuable old people's wear and woven materials, many of those were advised by Pi Nu Wacharee Eakanan of Changtrukul store, in Town, who is our eldest sister.

We would like to make Mae Kumpaeng house a place to collect people's wear of the old days, as well as today's wear of villagers and farmers in Baan Namkrog. We hope this collection will be stories of normal people told through art of wearing materials.

Tui (or Chum called by friends) Chumpon Apisuk is a performance artist. He has traveled to perform his ideas in more than 30 countries since 1986. He has met many artists from various part of the world, younger and older. He formed Asiatopia International Performance Art Festival in 1998. He also think that it is time to develop Mae Kumpaeng's house as center for international artists exchange and performance art study.

Asiatopia Artists in Residence In Nan

Programs:

1. Artists In Resident at Mae Kumpaeng House, Baan Namkrog Mai Village. (2-8 weeks)
2. Nan River watershed Joko Center, (4-12 weeks)
3. Asiatopia International Artists Exchange Programs (10 days on late October or early November, as part of Asiatopia performance art festival).

Principle:

1. This residency program is specifically for Performance based art practice, artists will stay and work in residency at Baan Namkrog Mai village , Nan, Thailand.
2. Artists are not required to present their works, but can be arranged if artists request.
3. Artists must give 1 public speaking about his/her own work and /or 1-3 day (s) workshop with local young people. The talk and workshop could be arranged in Bangkok or at residence house.
4. At the end of residency artists should share his/her documents for the center's archive.
5. 1-2 months or 4 weeks period, where artists will be working in village environment in a quarter hectar area.
6. The program will be open from September to February.

Period & Arrangement:

7. Though individual artist is able to work alone in village environment, and be self sufficient with necessary assistant from organizer. However, the house is able to receive 2-5 persons in a long term basis, but best is 1-2 persons who are planning to develop works together or if artists know each other and plan to work together as a group, is also accepted.
8. Artists who are interested in working with a local traditional musician, should be specific for special arrangement, for transportation.
9. There is a sharing of household cost of Baht 18,000 (US\$ 600) per month, including house assistant, co-ordination and service charge Baht 6,000 (US\$ 200). (there are additional charge for transportation rental if needed, and other services, i.e laundry at local price). This is not include special arrangement with outside exchanges.
10. To apply artists should write to asiatopia@empowerfoundation.org, the artist who are accepted is required to find their own financial support or funds, with an invitation letter from the organization.
11. Artists who need to work in remote watershed area at Joko center of Hug Nan Foundation, need special arrangement with the center with our assistant and coordination of the organization.

Contact: asiatopia@empowerfoundation.org

เขื่อนแม่คำแปง Mae Kumpaeng House



Photo by Jamikorn Saengsiri

บ้านพิพิธภัณฑ์สามัญชน
An ordinary people's museum
ศูนย์แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมนานาชาติ
A Center for International Artists Exchange

มูลนิธิเอเซียโทเปีย ศิลปท้องถิ่นสู่สากล
Asiatopia